

โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านโคกสะอาด หมู่ที่ ๗ ตำบลสุไหงปาดี อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส

๑. ข้อมูลทั่วไป

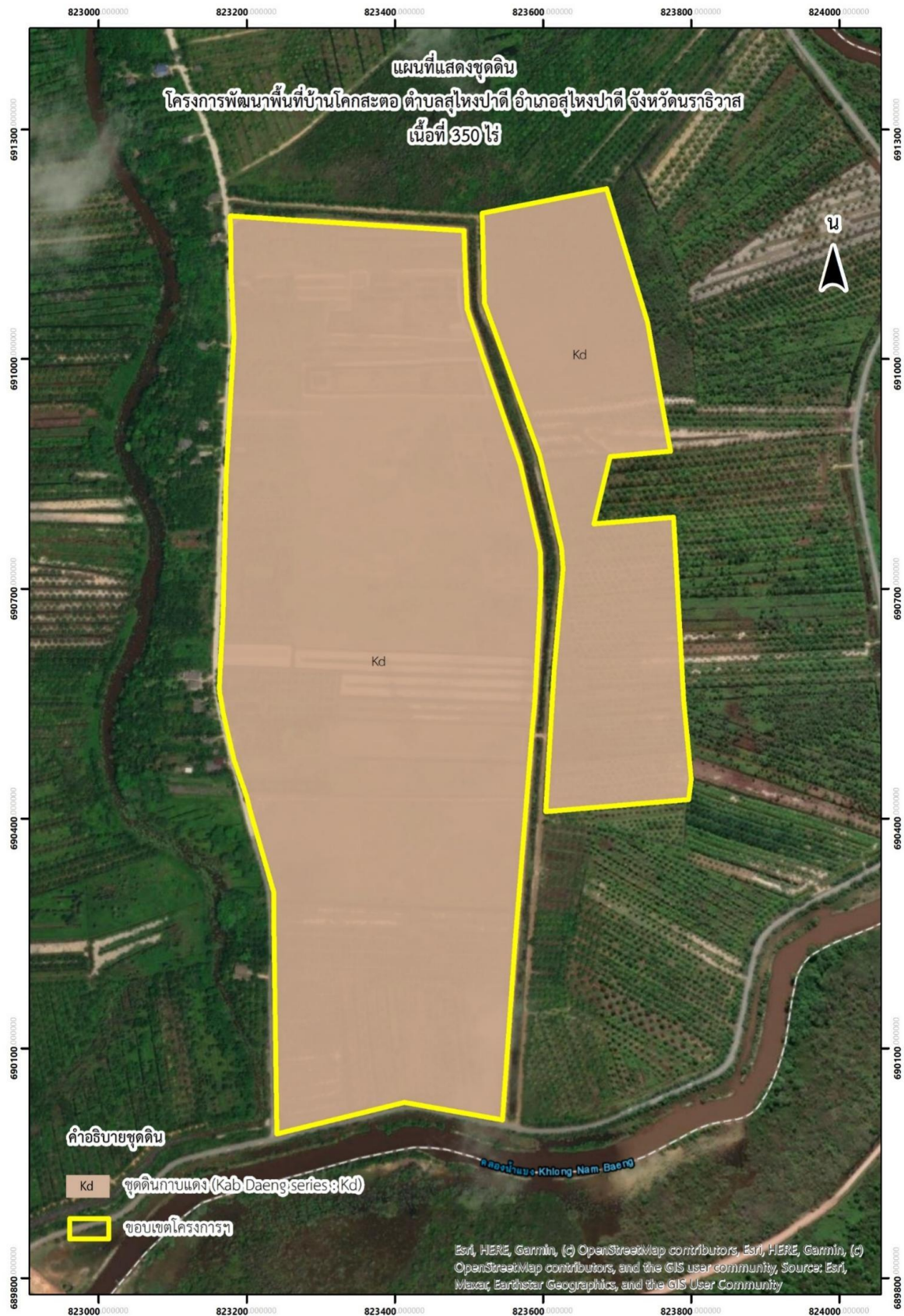
โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านโคกสะอาด เป็นโครงการที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ดำเนินการขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยให้จัดหาความช่วยเหลือพื้นที่ทำการเกษตรให้เกษตรกรสามารถประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้รวมถึงจัดหาเงินทุนเพื่อการอุปโภค-บริโภคให้แก่ราษฎรในพื้นที่ โดยให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้เข้าดำเนินการพัฒนาพื้นที่ให้สามารถใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อทำการเกษตร โดยดำเนินการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ปรับพื้นที่นาร้างและไถเตรียมพื้นที่เพื่อการปลูกข้าว สนับสนุนวัสดุปรับปรุงดินจัดทำและซ่อมแซมเส้นทางลำเลียงผลผลิต สนับสนุนชุดยกทรงเพื่อปลูกปาล์มน้ำมัน ตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลสุไหงปาดี อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส เนื้อที่ ๓๕๐ ไร่ มีประชากรที่เข้าร่วมโครงการฯ ๓๐ ครัวเรือน ๑๘๑ ราย นับถือศาสนาอิสลาม

๒. สภาพพื้นที่

โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านโคกสะอาด มีสภาพพื้นที่เป็นที่ลุ่มน้ำท่วมซ้ำ จำนวน ๓๕๐ ไร่ ซึ่งเดิมมีเกษตรกรมีการใช้ประโยชน์พื้นที่ในพื้นที่ลุ่มจำนวน ๒๕๗.๑๓ ไร่ ลักษณะดินส่วนใหญ่เป็นดินพรุ ลักษณะดินที่พบมีคุณสมบัติ ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านโคกสะอาด ประกอบด้วยชุดดิน จำนวน ๒ ชุดดิน แบ่งเป็นชุดดินกาบแดง ชุดดินเชียรใหญ่ ดังนี้

ชุดดิน	ลักษณะของชุดดิน	ภาพหน้าตัดดิน
ชุดดินกาบแดง(Kd)	ดินอินทรีย์หนาปานกลาง ดินบนเป็นชั้นวัสดุอินทรีย์มีความหนา ๔๐-๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก (pH ๔.๕-๕.๐) ดินล่างเป็นดินเลนตะกอนน้ำทะเล มีสารประกอบกำมะถัน (pyrite:FeS ₂)มาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง (pH ๔.๕-๖.๐)	
ชุดดินเชียรใหญ่ (Cyi)	เป็นดินเหนียวละเอียดลึกมาก ดินบนมีเนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้งปนเศษพืช มีสีเทา ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก (pH ๔.๕-๕.๐) ดินล่างเป็นดินเลนสีเทาหรือสีเทาปนน้ำเงินของตะกอนน้ำทะเลที่มีสารประกอบกำมะถันมาก (pyrite: FeS ₂) ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง (pH ๖.๕-๗.๐)	

๓. การส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้สำรวจและรวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาในพื้นที่ โดยได้ดำเนินการจัดทำโครงการของงบประมาณทั้งในเรื่องการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน การสนับสนุนองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ อาทิ การฝึกอบรม สาธิตในพื้นที่ พร้อมสนับสนุนปัจจัยการผลิต ตลอดจนการศึกษาเรียนรู้ดูงานในพื้นที่ที่ประสบผลสำเร็จ เพื่อให้เกษตรกรสามารถพัฒนาพื้นที่การเกษตรของตนเองและประกอบอาชีพการเกษตรอย่างยั่งยืนและพึ่งตนเองได้ โดยดำเนินกิจกรรมตั้งแต่ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๖-๒๕๖๗ มีผลการดำเนินงานดังนี้

๓.๑) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

๑) เกษตรกรได้รับการพัฒนาพื้นที่โดยการปรับปรุงแปลงนาลักษณะที่ ๑ (ป็นคันนา) เนื้อที่ ๒๕๐ ไร่ จำนวน ๓๐ ครัวเรือน

๒) เกษตรกรได้รับการพัฒนาพื้นที่โดยการปรับปรุงแปลงนาลักษณะที่ ๓ (ขุดคู-ยกร่อง) เนื้อที่ ๑๑๕ ไร่ จำนวน ๑๖ ครัวเรือน

๓) เกษตรกรได้รับการพัฒนาพื้นที่โดยการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเป็นแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ เนื้อที่ ๓๔.๕๐ ไร่ จำนวน ๔ ครัวเรือน

๔) เกษตรกรได้รับการพัฒนาพื้นที่โดยการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเป็นแปลงเกษตรแบบผสมผสาน เนื้อที่ ๒๙.๒๕ ไร่ จำนวน ๓ ครัวเรือน

๕) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำโดยการปลูกหญ้าแฝกบริเวณ ขอบถนน ไหล่ทาง ริมคลองสาธารณะ จำนวน ๔๐๐,๐๐๐ กล้า

๓.๒ อบรมหลักสูตร

๑) เกษตรกรได้รับการอบรมการปลูกพืชผักพืชไร่และไม้ผลในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดบริเวณรอบบ้าน จำนวน ๓๐ ราย

๒) เกษตรกรได้รับการอบรมการจัดการและการวางแผนการปลูกข้าวคุณภาพ จำนวน ๓๐ ราย

๓) เกษตรกรได้รับการอบรมการจัดตั้งกลุ่มปลูกข้าวคุณภาพ จำนวน ๓๐ ราย

๔) เกษตรกรได้รับการอบรมการเลี้ยงสัตว์ปีก (ไก่/เป็ด) จำนวน ๑๐ ราย

๕) เกษตรกรได้รับการอบรมการเลี้ยงปลาหมอในกระชังในบ่อดินเปรี้ยวที่ปรับปรุงแล้ว จำนวน ๖ ราย

๓.๓ การสาธิตในพื้นที่

๑) เกษตรกรได้รับการสาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด จำนวน ๑๕ ราย

๒) เกษตรกรได้รับการสาธิตการทำ/การใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ จำนวน ๓๐ ราย

๓) เกษตรกรได้รับการสาธิตการใช้วัสดุปูนเพื่อปรับปรุงดิน (ปูนขาว โดโลไมท์ หินปูนฝุ่น) จำนวน ๓๐ ราย

๓.๔ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต

๑) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน (ปูนขาว โดโลไมท์ หินปูนฝุ่น ปุ๋ยหมักพืชปุ๋ยสด) เพื่อใช้ปรับปรุงดินเปรี้ยวจัด เพิ่มความอุดมสมบูรณ์แก่ดิน สำหรับใช้ในแปลงเกษตรปลูกพืชผักพืชไร่ ไม้ผล จำนวน ๓๐ ครัวเรือน

๒) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผัก เพื่อส่งเสริมการปลูกพืชผักบริโภคในครัวเรือน ปลอดภัยจากสารพิษ และจำหน่ายสร้างรายได้ในครัวเรือน จำนวน ๓๐ ครัวเรือน

๓) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนพันธุ์ปลา (ปลานิล ปลาดุก ปลาตะเพียน) เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงปลาในกระชังและบ่อดิน จำนวน ๖ ครัวเรือน

๔) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนพันธุ์สัตว์ (ไก่ เป็ด) จำนวน ๑๐ ครัวเรือน

๕) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนพันธุ์สัตว์ (เป็ดไขพระราช) จำนวน ๑๐ ครัวเรือน

๖) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต (เมล็ดพันธุ์พืช) ตามโครงการผลิตเมล็ดพันธุ์สำรองเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในยามวิกฤติ ในช่วงสถานการณ์ยามวิกฤติที่ผ่านมา (Covid๑๙) จำนวน ๓๐ ครัวเรือน

๓.๕ การศึกษาดูงาน

๑) เกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพโดยการศึกษาการดูงานในพื้นที่ของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในต่างจังหวัด (พัทลุง ตรัง สงขลา) จำนวน ๒ ราย

๒) เกษตรกรได้รับการศึกษาดูงานของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จภายในจังหวัดนราธิวาส จำนวน ๓๐ ครัวเรือน

๔. ผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ ๒๕๖๘

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่บ้านโคกสะอาด เพื่อส่งเสริมพัฒนาอาชีพทางการเกษตร เพิ่มศักยภาพให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาพื้นที่เกษตรของตนเองสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยมีผลการดำเนินงานปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ดังนี้

๔.๑ อบรมหลักสูตร

๑) เกษตรกรได้รับการอบรมการปลูกพืชผักพืชไร่และไม้ผลในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดบริเวณรอบบ้าน จำนวน ๑๐ ครัวเรือน

๒) เกษตรกรได้รับการอบรมการเลี้ยงสัตว์ปีก (ไก่/เป็ด) จำนวน ๑๐ ราย

๓) เกษตรกรได้รับการอบรมการเลี้ยงปลาหมอในกระชังในบ่อดินเปรี้ยวที่ปรับปรุงแล้ว จำนวน ๒ ราย

๔.๒ การสาธิตในพื้นที่

๑) เกษตรกรได้รับการสาธิตการทำ/การใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ จำนวน ๑๒ ราย

๒) เกษตรกรได้รับการสาธิตการใช้วัสดุปูนเพื่อปรับปรุงดิน (ปูนขาว โดโลไมท์ หินปูนฝุ่น) จำนวน ๑๐ ราย

๔.๓ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต

๑) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน (ปูนขาว โดโลไมท์ หินปูนฝุ่น ปุ๋ยหมักพืชปุ๋ยสด) เพื่อใช้ปรับปรุงดินเปรี้ยวจัด เพิ่มความอุดมสมบูรณ์แก่ดิน สำหรับใช้ในแปลงเกษตรปลูกพืชผัก พืชไร่ ไม้ผล จำนวน ๑๐ ครัวเรือน

๒) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผัก เพื่อส่งเสริมการปลูกพืชผักบริโภคในครัวเรือน ปลอดภัยจากสารพิษ และจำหน่ายสร้างรายได้ในครัวเรือน จำนวน ๑๐ ครัวเรือน

๓) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนพันธุ์ปลา (ปลานิล ปลาดุก ปลาตะเพียน) เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงปลาในกระชังและบ่อดิน จำนวน ๒ ครัวเรือน

๔) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนพันธุ์สัตว์ (ไก่) จำนวน ๑๐ ครัวเรือน

๕) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต (เมล็ดพันธุ์พืช) ตามโครงการผลิตเมล็ดพันธุ์สำรองเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในยามวิกฤติ ในช่วงสถานการณ์ยามวิกฤติที่ผ่านมา (Covid๑๙) จำนวน ๑๕ ครัวเรือน

๔.๕ การศึกษาดูงาน

๑) เกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพโดยการศึกษาการดูงานในพื้นที่ของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในต่างจังหวัด (พัทลุง ตรัง สงขลา) จำนวน ๔ ราย

๒) เกษตรกรได้รับการศึกษาดูงานของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จภายในจังหวัดนราธิวาส จำนวน ๑๕ ราย

๕. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๕.๑ การประกอบอาชีพ บ้านโคกสะอาด มีครัวเรือนทั้งหมด ๓๐ ครัวเรือน ประชากรมีการประกอบอาชีพ แบ่งเป็น อาชีพภาคการเกษตร จำนวน ๗ ครัวเรือน (๒๖.๖๖) ซึ่งทำการเกษตรผสมผสาน จำนวน ๖ ครัวเรือน (๒๓.๓๓%) เกษตรเชิงเดี่ยว จำนวน ๑ ครัวเรือน (๓.๓๓%) และอาชีพนอกภาคการเกษตร จำนวน ๒๓ ครัวเรือน ประกอบด้วย โดยมีการประกอบอาชีพอาชีพทำรับจ้างทั่วไปมากที่สุด รองลงมาประกอบอาชีพค้าขาย

๕.๒ รายได้ประชากร จากการสำรวจรายได้เฉลี่ยประชากรโครงการพัฒนาพื้นที่บ้านโคกสะอาด (๓๐ ครัวเรือน) ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ พบว่า ประชากรมีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ ๒๒๐,๒๗๑ บาท / ครัวเรือน/ปี ซึ่งมีประชากรที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ย จำนวน ๓ ครัวเรือน (๔๒.๘๕%) และมีรายได้เฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ย จำนวน ๔ ครัวเรือน (๕๗.๑๔%) ส่วนประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรหลักมีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ ๑๔๕,๒๕๐ บาท/ครัวเรือน/ปี

๕.๓ กลุ่มอาชีพ จากการสำรวจข้อมูลกลุ่มอาชีพในพื้นที่ โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านโคกสะอาด ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ในปี ๒๕๖๘ พบว่า มีกลุ่มอาชีพ จำนวน ๑ กลุ่ม คือ กลุ่มปลูกผักบริเวณบ้านเพื่อบริโภค

๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านโคกสะอาด มีเนื้อที่ทั้งหมด ๓๕๐ ไร่ โดยแบ่งเป็น ๑) พื้นที่ทำการเกษตร จำนวน ๒๐๓.๙ ไร่ เช่น การปลูกปาล์มน้ำมัน ๑๘๑ ไร่ การเกษตรผสมผสาน ๒๑.๙๐ ไร่ และยางพารา ๑ ไร่ ๒) พื้นที่ทิ้งร้าง/สามารถใช้ประโยชน์ได้ จำนวน ๑๘๔ ไร่ เช่น พื้นที่นาร้าง ๑๘๔ ไร่ ๓) พื้นที่สาธารณประโยชน์ จำนวน ๓.๘๑ ไร่ เช่น แหล่งน้ำ ๓.๘๑ ไร่

